

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΦΦ124	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υμνογραφία του Κανόνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://classweb.cc.uoc.gr/classes.asp		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Το μάθημα αποβλέπει στο να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές και τα στοιχεία βυζαντινής λειτουργικής ποίησης και συγκεκριμένα να γνωρίσουν το σημαντικότερο, ίσως, και πλουσιότερο ως προς την παραγωγή του υμνογραφικό είδος του κανόνα που αναπτύχθηκε από τα τέλη του 7ου αιώνα και ήκμασε από τον 8ο έως τον 10ο αιώνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνει τα βασικά χαρακτηριστικά του κανόνα και να μπορεί να τον διακρίνει από τα υπόλοιπα υμνογραφικά είδη. - Να αναγνωρίζουν τα βασικά δομικά του μέρη και να κατανοούν το λειτουργικό τους ρόλο. - Να έχει γνωρίσει τους σημαντικότερους εκπροσώπους του είδους μέχρι τον 11ο αιώνα. - Να κατανοεί το ρόλο του συγκεκριμένου ποιητικού είδους στην κοινωνία και την εποχή

κατά την οποία παρήχθη.
 - Να έχει αντιληφθεί ότι και η λειτουργική ποίηση είναι παιδί της εποχής που τη γεννά και εκφράζει τις ιδέες και τις αντιλήψεις της: η γέννηση και η ακμή του κανόνα συνδέεται στενά με τον αγώνα της Εκκλησίας κατά της Εικονομαχίας.

Γενικές Ικανότητες	
Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:	
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

<ul style="list-style-type: none"> • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Άσκηση κριτικής 	

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενική εισαγωγή στη Βυζαντινή Ποίηση. Η διάκριση σε θύραθεν και θρησκευτική και σύντομη παρουσίαση των ειδών πριν από τον κανόνα με έμφαση στο κοντάκιο.
 - Η γέννηση του κανόνα και οι ιστορικές συνθήκες που οδήγησαν στην παγίωση του είδους
 - Τα χαρακτηριστικά του κανόνα. Ανάλυση της ιδιαιτερότητας του κανόνα και της θέσης του στην εξέλιξη της υμνογραφίας και η διαφορά του από το κοντάκιο. Επεξήγηση της σχετικής ορολογίας (ακροστιχίδα, ειρμός, ωδές, τροπάριο, εφύμνιο, θεοτοκίο, σταυροθεοτοκίο, προσόμοιο, ιδιόμελο, τριώδιο, τετραώδιο). Επεξήγηση της μετρικής του κανόνα.
 - Οι βασικότεροι εκπρόσωποι της ακμής του είδους (8ο αιώνας): Ανδρέας Κρήτης
 - Ανδρέας Κρήτης και ο *Μέγας Κανών*. Κοσμάς ο Μελωδός
 - Η υμνογραφία του Κοσμά. Επιλογή κειμένων
 - Ιωάννης ο Δαμασκηνός. Επιλογή κειμένων
 - Οι κυριότεροι εκπρόσωποι του είδους κατά τον 9ο αιώνα: Θεόδωρος Στουδίτης. Επιλογή κειμένων
 - Θεοφάνης ο Γραπτός. Επιλογή κειμένων
 - Ιωσήφ ο Υμνογράφος. Επιλογή κειμένων
 - Λοιποί υμνογράφοι του 9ου και 10ου αιώνα
 - Λοιποί υμνογράφοι του 9ου και 10ου αιώνα (συνέχεια)
 - 11ος αιώνας: Ιωάννης Μαυρόπουλος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας studentsweb • Επικοινωνία μέσω email 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</p>	83
	<p>Τελική γραπτή εξέταση</p>	3
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εξακρίβωση της εμπέδωσης γνώσεων - κριτική ανασύνθεση πληροφοριών 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΕΤΟΡΑΚΗΣ, Θ. 1997. *Βυζαντινή Υμνογραφία* (Ηράκλειο)

ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Σ. 2006², *Είρμολόγιον*, έκδ. Κυριακίδη, Αθήνα

FOLLIERI E. 1961-1966. *Initia Hymnorum Ecclesiae Graecae*. vols I-V/ 1-2, [Studi et Testi 211-215 bis] Città del Vaticano.

ΚΟΡΑΚΙΔΗΣ Α. Σ. 2006, *Βυζαντινή Ύμνογραφία*. Τόμ. Β'. *Λεξικὸ τῶν ὕμνολογικῶν καὶ λειτουργικῶν ὄρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Αθήνα 2006.

ΞΥΔΗΣ Θ. 1978. *Βυζαντινή Υμνογραφία* (Αθήνα).

ΠΑΪΔΑΣ, Κ. 2006. *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ποίηση* (Αθήνα).